

Булат Є. А.,
доктор юридичних наук,
старший науковий співробітник
Придніпровського наукового центру
Національної академії наук України
і Міністерства освіти і науки України

Пічко Р. С.,
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри цивільно-правових дисциплін
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ПРОМИСЛОВИЙ ЗРАЗОК У СУЧАСНИХ РЕАЛІЯХ РОЗВИТКУ Й ОНОВЛЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА З ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Анотація. У статті проводиться дослідження правової природи промислового зразка в контексті розвитку суспільних відносин щодо оформлення, пропонування товарів споживачеві та безпосереднього впливу промислового зразка на споживчий вибір. Дослідження промислового зразка як об'єкта права інтелектуальної власності здійснюється не тільки в контексті міжнародного, європейського та національного законодавства, а й через взаємозв'язок творчості та інтелектуальної власності, через розкриття поняття художнього конструювання як науки дизайну.

Отже, після зміни охоронного документу, який підтверджує право інтелектуальної власності за особою на промисловий зразок із патенту на свідоцтво, розглядається питання місця промислового зразка в такій групі об'єктів права інтелектуальної власності як «Об'єкти промислової власності», зокрема, аналізується, чи можна віднести промисловий зразок до засобів індивідуалізації товарів через споживчо-економічну призму погляду на цивільний обіг товарів. Чи після зміни охоронного документа промисловий зразок слід вважати окремим об'єктом в межах «Промислової власності», який не відноситься ані до об'єктів патентного права, ані до об'єктів засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг.

Аналізується такий критерій охороноздатності промислового зразка як індивідуальний характер промислового зразка через розуміння оригінальності промислового зразка. Сама ж свобода автора, яка визначає ступінь творчості автора при створенні нового промислового зразка, розглядається через суб'єктивність – знання, навички та розуміння автора, як саме повинен виглядати створюваний ним виріб; об'єктивність. Це, по-перше, вже представлені споживачам промислові зразки у товарному сегменті, в якому працює автор і в майбутньому буде пропонуватися виріб, по-друге, функціональні призначення та особливості виробу.

Ключові слова: інтелектуальна власність, промислова власність, промисловий зразок, дизайн, індивідуальний характер промислового зразка, оригінальність промислового зразка, свобода автора.

Постановка проблеми. 16 серпня 2020 року набув чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення охорони і захисту

прав на торговельні марки і промислові зразки та боротьби з патентними зловживаннями», метою якого є імплементація вимог ст.ст. 204-207 Угоди про асоціацію, а також положень Директиви 98/71/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 13 жовтня 1998 року про правову охорону промислових зразків, Регламенту Ради (ЄС) № 6/2002 від 12 грудня 2001 року про промислові зразки Співтовариства; Директиви 2008/95/ЄС від 22 жовтня 2008 року Європейського Парламенту та Ради про наближення законодавств держав-членів щодо торговельних марок, Регламенту Ради (ЄС) № 207/2009 від 26 лютого 2009 року про торговельну марку Співтовариства у національне законодавство, а також боротьбу з таким явищем як «патентний тролінг» [1].

Серед іншого, вказаним законом були внесені значні зміни до Цивільного та Господарського кодексів України, а також до Закону України «Про охорону прав на промислові зразки». Не вдаючись до аналізу усіх законодавчих змін, звернемо увагу на зміни ч. 1 ст. 462 Цивільного кодексу України, ч. 1 ст. 156 Господарського кодексу України та ч. 5. ст. 5 Закону України «Про охорону прав на промислові зразки», в яких зазначається, що право інтелектуальної власності на промисловий зразок засвідчується свідоцтвом. Дійсно, зміна документа правової охорони з патенту на свідоцтво можлива і наближає чинне законодавство України в сфері інтелектуальної власності до стандартів нормативного регулювання права інтелектуальної власності в Європейському Союзі, однак викликає питання класифікаційної приналежності промислового зразка до об'єктних угруповань, які вироблені правовою наукою у сфері інтелектуальної власності.

Відомо, що зазвичай інтелектуальну власність поділяють на два інститути: авторське право (в тому числі суміжні права) та промислову власність. У вітчизняній правовій доктрині знайшли відображення погляди зарубіжного цивіліста А.П. Сергєєва, який вказував, що є певні об'єкти права інтелектуальної власності, які можна віднести до особливих, нетрадиційних об'єктів інтелектуальної власності. Звичайно, що така їх назва є суто умовною і покликана лише підкреслити їх відмінність від об'єктів авторського і патентного права, а також

засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту і виробленої ними продукції (робіт, послуг) [2, с. 29].

Метою статті є дослідження правової природи промислового зразка в контексті розвитку суспільних відносин щодо оформлення, пропонування товарів споживачеві та безпосереднього впливу промислового зразка на споживчий вибір.

Виклад основного матеріалу дослідження. Згідно з ч. 3 ст. 1 Паризької конвенції про охорону промислової власності промислова власність розуміється в найбільш широкому значенні і розповсюджується не тільки на промисловість і торгівлю у власному значенні слова, а й на галузі сільськогосподарського виробництва і добувної промисловості, на всі продукти промислового чи природного походження, наприклад: вино, зерно, тютюновий лист, фрукти, худоба, копаліни, мінеральні води, пиво, квіти, борошно [3].

Найчастіше у промисловій власності виділяють таке об'єктне угруповання як «Об'єкти патентного права», в яке входять винаходи, корисні моделі та промислові зразки. Класифікаційним критерієм віднесення об'єктів права інтелектуальної власності до об'єктів патентного права виступає зв'язок набуття права інтелектуальної власності з отриманням праволодільцем охоронюваного документу – патенту. Однак зміна виду охоронного документу на промисловий зразок із патенту на свідоцтво фактично виводить промисловий зразок з об'єктів патентного права, оскільки змінює об'єднуючий критерій (хоча його об'єднуючий характер – досить умовне твердження) віднесення цього об'єкту інтелектуальної власності із винаходом та корисною моделлю до об'єктів патентного права. Таким чином виникає питання об'єктної класифікації промислового зразка з урахуванням змін у регулюванні права інтелектуальної власності, здійснених Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення охорони і захисту прав на торговельні марки і промислові зразки та боротьби з патентними зловживаннями».

Нагадаємо, що з «природними» об'єктами промислової власності – винаходами та корисними моделями – через понад століття з часу прийняття Паризької конвенції про охорону промислової власності виокремилася група об'єктів, які створюють окрему групу прав – правові засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг. Мета зазначених об'єктів – виокремити учасників цивільного обороту, їх товари та послуги серед інших [4, с. 399].

Виділення цих об'єктів інтелектуальної власності в окрему групу зумовило вирішення їх функціональної приналежності. Засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг можна визначити як позначення чи комбінації позначень, які не вводять в оману споживачів та придатні для ідентифікації юридичних осіб-підприємців, товарів, послуг чи походження товарів із географічного місця, де їх характеристики значною мірою співвідносяться з географічним походженням [5, с. 6].

Нині, говорячи про засоби індивідуалізації розуміється, що вони виконують такі функції: розрізняльна – виокремлення виробників, надавачів послуг, товарів і послуг на товарному ринку серед інших суб'єктів та товарів/послуг цього ринку; інформаційна – ідентифікація особи виробника продукції, надавача послуг, місця походження продукції, запевнення про якісні особливості; гарантійна – підтримання уяви споживача про надійність товарів/послуг та втілення його очікування

від користування товаром або споживання послуги; промоційна – реклама, просування та збут продукції/послуг; охоронна – закріплення прав виробника або надавача на створені та використані об'єкти інтелектуальної власності у продукції (товарах, роботах чи послугах); захисна – надання правових засобів для захисту та відновлення порушених прав при виявах недобросовісної конкуренції.

Питання наявності, об'єму та значення творчості у появі конкретного об'єкту засобів індивідуалізації порівняно з творами науково-технічної творчості або авторського права залишається дискусійним (хоча, наприклад, для найменування місця походження товару відповідь очевидна). Зокрема, вказується, що «сумнівним є те, щоб така характеристика як творчість повинна була б застосовуватися до засобів індивідуалізації і впливати на правове регулювання прав на них» [6, с. 53].

Однак, вважаємо, що все ж таки творчість як така може зумовлювати застосовні правові механізми охорони та захисту цих об'єктів, оскільки, по-перше, об'єкт інтелектуальної власності – це результат інтелектуальної творчої діяльності суб'єкта, по-друге, творчість – це створення об'єктивно нового та корисного об'єкта та/або його розвиток в умовах неповної інформації [7, с. 30]. Ще О.С. Іоффе зазначав, що творчість є інтелектуальною діяльністю, яка завершується актом, у результаті якого з'являються нові поняття, образи і (або) форми їх втілення, що є ідеальним відображенням об'єктивної дійсності [8, с. 5].

Практичне застосування творчості, виражене в новаторстві, оновленні існуючої бази знань, розв'язанні суперечностей від винаходів у Месопотамії до високотехнологічних космічних технологій нашого часу і є невід'ємною частиною історії людства. Важливість у цьому процесі надійної системи правових норм, що забезпечує ефективну охорону, реалізацію і захист прав творців та інших суб'єктів, носіїв виключних прав, незаперечна. Розуміння цього свого часу дозволило Аврааму Лінкольну стверджувати, що «патентна система додає паливо інтересу у вогонь генія». Не будь системи права інтелектуальної власності, творці, винахідники, новатори зіткнулися б із виправданими побоюваннями у плагіаті, контрафакті й інших порушеннях, що деформують не тільки їх природне право на результати інтелектуальної творчої діяльності, але й творчість як таку. Саме таке розуміння привело західні країни до Віденського конгресу 1873 року, Паризького конгресу 1878 року і до Паризької конвенції з охорони промислової власності 1883 року.

Саме тому, як свого часу зазначав Ю.С. Гамбаров: «Юридичні поняття уявляють собою не прості логічні категорії, а живі історичні утворення, які виникають із соціальних відносин і лише після цього узаконюють юридичну діалектику, яка марно приписує собі привілей творчості цих утворень. Будь-яке право є частиною того цілого, що називається суспільством і від якого воно запозичує як свій зміст, так і підставу своєї дії. Право можна вивчити тільки у зв'язку з цілим, частиною якого воно є, тобто у зв'язку з усім суспільством і тими культурними й господарськими відносинами, вираженням яких є як закон, так і будь-яка інша юридична норма» [9, с. 6]. З огляду на це, на наш погляд, слід знайти відповідь на питання, чи можна промисловий зразок віднести до засобів індивідуалізації як засіб індивідуалізації безпосередньо товарів, чи він набуває статусу окремого об'єкту промислової власності в контексті

нової редакції Закону України «Про охорону прав на промислові зразки».

Відомо, що в результаті промислової революції з'явилася можливість тиражувати вироби у будь-якій кількості. Масове виробництво означає виробництво ідентичних виробів. Однак товаровиробники швидко зрозуміли, щоб вироблені ними вироби знайшли збут, вони повинні вже не тільки відповідати своєму призначенню, але й відповідати споживчому смаку. Отже, з розвитком масового виробництва товарів зовнішній вигляд виробів не тільки не втратив своєї важливості, але й нині безпосередньо впливає на величину споживчого попиту та обсяг товарного збуту.

У коментарі до Паризької конвенції про охорону промислової власності професор Г. Боденхаузен вказував, що промислові зразки (*les dessins ou modèles industriels*) можуть бути визначені як описи корисного предмета, зроблені з використанням орнаментальних елементів або різних аспектів цього предмета і містять його характеристики з точки зору форми і по-поверхні (в двох або трьох вимірах), тобто відображають зовнішній вигляд виробу [10, с. 37].

У цьому контексті треба звернути увагу на п. 14 Преамбули Регламенту № 6/2002 Ради Європейського Союзу про промислові зразки Європейського співтовариства (далі – Регламент № 6/2002), де зазначається, що оцінка того, чи носить промисловий зразок індивідуальний характер, має виходити з того, що загальне враження, яке справляє промисловий зразок на обізнаного користувача, що оглядає промисловий зразок, відрізняється від враження, яке впливає на нього через існуючий корпус промислового зразка, беручи до уваги при цьому природу виробу, до якого застосовується промисловий зразок або невід'ємною частиною якого він є, і, зокрема, промисловий сектор, до якого він належить, а також ступінь свободи дизайнера при розробці промислового зразка.

Саме свобода дизайнера при створенні промислового зразка відбивається у визначенні, яке міститься в ст. 1 Закону України «Про охорону прав на промислові зразки», за якою промисловий зразок – це результат інтелектуальної, творчої діяльності людини в галузі художнього конструювання.

Бачимо, що визначення промислового зразка, яке міститься в п. а ст. 3 Регламенту № 6/2002, є більш утилітарним до вітчизняної правової норми, оскільки безпосередньо пов'язує промисловий зразок із зовнішнім виглядом усього виробу або його частини, що є результатом особливостей виробу, зокрема, ліній, контурів, кольорів, форми, текстури та/або матеріалів самого виробу і/або його прикраси. За п. б цієї ж статті термін «виріб» означає будь-який промисловий або виготовлений вручну предмет, в тому числі й у складі іншої частини, що мають бути включені в конструкцію складного виробу, упаковку, стиль, графічні символи і друкарські шрифти, за винятком комп'ютерних програм [11].

Що ж собою являє художнє конструювання, з яким предметно пов'язаний промисловий зразок у наведеному визначенні, закріпленому в ст. 1 Закону України «Про охорону прав на промислові зразки»? У найширшому розумінні художнє конструювання (часто ототожнюється з дизайном) – це невід'ємний складник сучасного процесу створення промислової продукції, призначеної для безпосереднього використання людиною; воно ведеться у творчому контакті з інженерами-конструкторами, технологами та іншими спеціалістами і покликане спри-

яти найбільш повному обліку вимог споживача й підвищенню ефективності виробництва. Художнє конструювання сприяє створенню гармонійного предметного світу, що відповідає зростаючим матеріальним і духовним потребам людини [12, с. 3].

Дизайн як наукова дисципліна вивчає комплекс проблем, що виникають при аналізі зв'язків і відносин системи «людина – виріб – середовище». Результатом їх досліджень є розуміння сутності проектування функціонально доцільних, технічно зроблених, економічно виправданих і естетично виразних виробів, що складають у сукупності оптимальне предметне середовище для життєдіяльності людини. До найважливіших споживчих властивостей промислових виробів відносяться: суспільна доцільність, відповідність призначенню, зручність експлуатації і ремонту, естетична значущість. Вироби, що створюються за допомогою художнього конструювання повинні відповідати сучасним вимогам, які пред'являє до них штучне предметне середовище, що безперервно змінюється та удосконалюється [13, с. 15].

З розквітом мистецтва дизайну за останні кілька років споживачі все більше прагнуть до того, щоб корисність товарів поєднувалася з приємним зовнішнім виглядом. Як наслідок цього, фірми-виробники збільшили витрати на дизайн і, відповідно, охорону результатів творчої праці дизайнерів шляхом реєстрації відповідних промислових зразків [14, с. 21].

Як зазначала свого часу компанія Procter and Gamble (значний світовий заявник на отримання патентів на промисловий зразок через Гаазьку систему), дизайн допомагає покращити формулу продукту: як він виглядає, як функціонує продукт, як працює, так і його значення для споживачів; як бренд емоційно взаємодіє зі споживачем. Дизайн підвищує цінність усього процесу розробки продуктів, гарантії, що продукт відповідає часто не сформованим потребам споживачів. Дизайн – це невід'ємна частина бренду. По своїй суті бренд включає в себе емоційні та психологічні відносини, які є у нас зі споживачем. Дизайн допомагає виявити ці відносини та гарантує, що все у бренді передбачено і має значення – від логотипу до шрифту, використуваних кольорів, форм і характеру бренду [15].

Саме зорова привабливість є одним із тих міркувань, які впливають на рішення споживачів надати перевагу одному товару перед іншим, особливо в тих випадках, коли асортимент продуктів, які виконують однакову функцію, наявний на ринку. У цих випадках, коли технічні характеристики різних продуктів, що пропонуються різними виробниками, є порівняно однаковими, естетична привабливість, звичайно з урахуванням ціни, буде визначати вибір споживача. Правова охорона промислових зразків виконує, таким чином, важливу функцію охорони однієї з розпізнавальних властивостей, завдяки яким виробники досягають успіху на ринку. При цьому, винагороджуючи розробника за працю, яка призвела до виготовлення промислового зразка, правова охорона є стимулом до вкладення коштів, що сприяють поліпшенню зовнішнього виду товарів [14, с. 207].

Ця зорова привабливість фактично і є квінтесенцією творчості дизайнера, враховуючи пов'язаність промислового зразка з виробом, до якого застосовується промисловий зразок, оскільки інформований споживач, згаданий у Регламенті № 6/2002, ознайомлений з різними промисловими зразками, які існують у промисловому секторі, до якого належить промисловий зразок, може впевнено відрізнити його серед інших.

Саме тому в ч. 1 ст. 6 Регламенту № 6/2002 вказується, що промисловий зразок повинен вважатися таким, що має індивідуальний характер, якщо загальне враження, яке він справляє на інформованого споживача, відрізняється від загального враження, виробленого на такого споживача будь-яким промисловим зразком, що став загальнодоступним.

За вимогами Регламенту № 6/2002, Угоди про асоціацію України з Європейським Союзом і Закону України «Про охорону прав на промислові зразки» правова охорона промислового зразку надається, якщо він є новим і має індивідуальний характер [*A design shall be protected by a design right to the extent that it is new and has individual character*]. Тобто для правової охорони передбачена наявність двох вимог. Цікавим є те, що за ч. 1 ст. 25 Угоди ТРІПС правовий захист надається промислового зразку, який є новим або оригінальним [*Members shall provide for the protection of independently created industrial designs that are new or original*].

Попри те, що охорона і захист – не тотожні поняття, у цих нормах вони використані як синоніми, аналоги і, як бачимо, за Угодою ТРІПС для підтвердження статусу об'єкта права інтелектуальної власності промислового зразку достатньо відповідати одній із двох умов. Про оригінальність дизайну для набуття правової охорони згадується і в ст. 213 Закону Великої Британії «Про авторське право, дизайн та патенти», а саме право на дизайн – це право власності, яке існує відповідно до цієї частини в оригінальному дизайні. Дизайн не є «оригінальним» для цілей цієї частини, якщо він є звичним явищем у відповідній галузі дизайну на момент його створення [16].

У контексті нашого дослідження зосередимо увагу саме на оригінальності промислового зразка. За визначенням, яке міститься, наприклад, у Новому тлумачному словнику української мови, оригінальний не є копією або підрубкою чогонебудь, який привертає до себе увагу своєю незвичайністю, своєрідністю, не схожий на інших [17, с. 480].

Отже, фактично використання у вітчизняному законодавстві терміну «індивідуальний характер» є дослівним перекладом терміну “Individual character”, який використано у нормативно-правових актах Європейського Союзу, оскільки оригінал відтворено без будь-яких лексичних змін. Як і сам термін «промисловий зразок», до речі нагадати, є спадщиною постанови ЦВК СРСР РНК СРСР від 12 вересня 1924 року «Про промислові зразки (малюнки та моделі)», хоча ще в Українській Державі часів гетьмана Скоропадського цей об'єкт іменувався як фабричний рисунок і зразок, оскільки в Міністерство торгівлі і промисловості входив Департамент фабрично-заводський, у складі якого діяв відділ винаходів, що «завідував справами по виданню патентів на винаходи, реєстрував товарні знаки, фабричні рисунки і зразки» [18, с. 21–24]. Саме тому, якщо вести мову про адаптацію та імплементацію європейського законодавства у вітчизняну правову систему, то такі дії розумно розпочинати із термінологічної уніфікації, з огляду на те, що в зарубіжному законодавстві промисловий зразок іменується дизайном.

Індивідуальний характер промислового зразка, який так чи інакше оцінюється через свободу автора, ступінь якої визначається, зокрема, за ст. 1 Закону України «Про охорону прав на промислові зразки» обмеженнями можливостей автора щодо розробки рішення зовнішнього вигляду виробу певного призначення, пов'язані, зокрема, з функціональними особливостями

виробу. У цьому контексті індивідуальний характер промислового зразка досить чітко перебивається із визначенням оригінальності, яку Гегель визначав як гармонійне злиття суб'єктивного з об'єктивним, при чому суб'єктивність автора виступає властивістю зображувального ним предмета [19, с. 393]. Отже, суб'єктивність автора – це фактично його знання, навички та розуміння того, як повинен виглядати створюваний ним виріб; об'єктивність. Це, по-перше, вже представлені споживачам промислові зразки у товарному сегменті, в якому працює автор і в майбутньому буде пропонуватися виріб, по-друге, функціональні призначення та особливості виробу. При цьому система правової охорони промислових зразків покликана заохочувати дизайнерів, які створюють інноваційні продукти, в тому числі створюючи дизайни всупереч загальноприйнятним на ринку тенденціям [20, с. 45].

Підтвердження цієї логіки ми може віднайти у ч. 2 ст. 96 Регламенту № 6/2002, в якій зазначається, що промисловий зразок, який охороняється промисловим зразком європейського співтовариства, також повинен підлягати охороні відповідно до законодавства про авторське право держав-членів Європейського Союзу з моменту, коли дизайн був створений і зафіксований у будь-якій формі. Масштаби, в яких, та умови, згідно з якими надається така охорона, включно з рівнем необхідної оригінальності, повинні бути визначені кожною державою-членом Європейського Союзу.

За позицією Суду ЄС оригінальність визначається в тому розумінні, що певний результат діяльності є власним інтелектуальним творінням автора. З огляду на це вбачається, що дизайн, права на який оформлені як на промисловий зразок (дискусія про дихотомію охорони дизайну авторсько-правовими засобами та засобами патентного законодавства виходить за рамки мети цієї статті), безумовно, виконує інформаційну, розрізняльну, промоційну функції засобів індивідуалізації товарів, робіт і послуг та учасників цивільного обороту. Наявність охоронної та захисної функції здійснюваних промисловим зразком не викликає жодних сумнівів, оскільки, наприклад, у ч. 6 ст. 213 Угоди про асоціацію України з Європейським Союзом правова охорона передбачена навіть для незареєстрованих промислових зразків, що повністю відповідає положенням Регламенту № 6/2002 Ради ЄС про промислові зразки ЄС від 12.12.2001. Також досить широкий погляд на захист прав щодо промислового зразка закладено в ч. 1 ст. 26 Угоди про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності, яка передбачає, що власник промислового зразка під захистом повинен мати право завадити третім сторонам, які не мають дозволу власника на виробництво, продаж або імпорту продукції, що має на собі або включає зразок, який є копією або у значній мірі копією зразка під захистом, якщо такі дії здійснюються з комерційною метою [21].

Висновки. Таким чином, можемо дійти висновку, що промисловий зразок має риси, властиві інституту засобів індивідуалізації учасників цивільного обігу, товарів, робіт і послуг, оскільки, зокрема, сучасне представлення товарів на споживчому ринку не можливо уявити без особливого дизайну, який серед іншого визначає разом із ціновою політикою конкурентоздатність товару, впливає на вибір споживача щодо придбання товару.

Отже, оригінальне зовнішнє оформлення виробу, яке розкривається через зорову і естетичну привабливість виробу, зумовлює підвищення споживчого попиту на виріб, а значить

стимулює розвиток промислового дизайну, економічну конкуренцію між товаровиробниками і творчу конкуренцію між творцями. У цьому контексті не так важливо, яким саме документом підтверджується право інтелектуальної власності на промисловий зразок (патентом чи свідоцтвом), а важливою є правова природа промислового зразка, його здатність як об'єкта цивільного обігу задовольняти інтерес як автора чи праволодильця, так і споживача, який придбає товар, в якому застосований промисловий зразок.

Література:

1. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення охорони і захисту прав на торговельні марки і промислові зразки та боротьби з патентними зловживаннями : Закон України від 21 липня 2020 року № 815-ІХ. / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/815-20#Text> (дата звернення: 29.03.2021).
2. Сергеев А.П. Право интеллектуальной собственности в Российской Федерации : учебник. Издание второе, переработанное и дополненное. Москва, 2001. 752 с.
3. Паризька конвенція про охорону промислової власності від 20 березня 1883 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_123#Text (дата звернення: 29.03.2021).
4. Право інтелектуальної власності: Акад. курс : підруч. для студ. вищих навч. закладів; за ред. О.П. Орлюк, О.Д. Святоцького. Київ, 2007. 696 с.
5. Кодинець А.О. Право на засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг : монографія. Київ, 2007. 312 с.
6. Харьковская цивилистическая школа: осуществление и защита права интеллектуальной собственности : монография / под общ. редакцией И.В. Спасибо-Фатеевой. Харьков, 2018. 696 с.
7. Пигоров Г.С., Козинец В.П. и др. Креатология и интеллектуальные технологии инновационного развития : учебник для вузов. Днепропетровск, 2003. 502 с.
8. Иоффе О.С. Советское гражданское право: В 3-х т. Т. 3. Ленинград, 1967. 494 с.
9. Гамбаров Ю.С. Гражданское право. Общая часть. Санкт-Петербург, 1911. 791 с.
10. Боденхаузен Г. Парижская конвенция по охране промышленной собственности. Комментарий. Москва, 1977. 377 с.
11. О промышленных образцах Европейского сообщества : Регламент от 12 декабря 2001 года № 6/2002. Совет Европейского Союза. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_031#n63 (дата звернення: 29.03.2021).
12. Данилов Ю.М. Основы художественного конструирования технологического оборудования : учеб. пособие. Воронеж, 2017. 165 с.
13. Хоменко Л.М. Основы проектування і моделювання : навчально-методичний посібник. Умань, 2016. 125 с.
14. Основы интеллектуальной собственности. Київ, 1999. 578 с.
15. WIPO Magazine. Designing for business success. URL: https://www.wipo.int/wipo_magazine/en/2012/06/article_0004.html (дата звернення: 29.03.2021).
16. Copyright, Designs and Patents Act 1988. URL: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1988/48/part/III/chapter/I#commentary-key-e0609b91486b8cc070c10c297748dd84> (дата звернення: 29.03.2021).
17. Яременко В., Слипущко О. Новый тлумачний словник української мови у 3 томах. Т. 2. Сімферополь, 2007. 927 с.
18. Дало В., Ферчук А. До історії становлення державної системи охорони промислової власності України. *Винахідник і раціоналізатор*. 2006. № 5. С. 21–24.
19. Эстетика : Словарь / под общ. ред. А.А. Беляева. Москва, 1989. 447 с.
20. Кириленко А.А. Законодавство ЄС у сфері промислових зразків : теоретично-практичний коментар. *Електронне видання*. URL: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3800948 (дата звернення: 29.03.2021).
21. Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/981_018#Text (дата звернення: 29.03.2021).

Bulat Ye., Pichko R. Industrial design in modern realities of development and reform of intellectual property legislation

Summary. The article examines the legal nature of an industrial design in the context of the development of public relations regarding the design, offer of goods to the consumer, and the direct impact of an industrial design on consumer choice. The industrial design research as an object of intellectual property is implemented not only in the context of international, European and national legal system, but also through the creativity and intellectual property relationship, through the disclosure of the concept of art design as a design science.

So, after changing the title of protection, confirming the right of intellectual property for a person to an industrial design from a patent for a certificate, the question of the place of an industrial design in such a group of objects of intellectual property rights as “Objects of industrial property” is considered, in particular, it analyzes whether an industrial design can be attributed to the means of individualization of goods through the consumer-economic prism of view at the civil turnover of goods. Or after changing the title of protection an industrial design should be considered a separate object within the limits of “Industrial Property”, which does not belong either to objects of patent law, or to objects of individualization means of participants in civil turnover, goods, and services.

The article analyzes such a criterion of security capability as the individual nature of an industrial design through understanding the originality of an industrial design. Author discretion that determines the measure of creativity of the author in creating a new industrial design is considered through subjectivity – knowledge, skills and author understanding what exactly should look like a product created by him; objectivity is, firstly, already presented to consumers industrial designs in the goods segment in which the author works and where the product will be offered in future and secondly the functional purposes and features of the product.

Key words: intellectual property, industrial property, industrial design, design, individual character of the industrial design, originality of the industrial design, the discretion of author.